

ШЫН

СССР ЭВЛЕЛИНИҢ КОМУНИСТТИК ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1955
ДЕКАБРЬ
21
СРЕДА
№ 252 (3446)
Өрттө 20 коп.

СССР-нің Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. А. Булганинниң СССР-нің Дээди Советиниң Президиум кезжигүчү Н. С. Хрущевтуң болгаш Афганистанниң Премьер-Министри Мухаммед Даудтуң кады кылган медеглели (1 арын).
СССР-нің Министрлер Чөвүлелиниң аразында нейтралитет болгаш бот-боттарыга халдашпас дугайында 1931 чылдың июнь 24-теги Керээниң күштүг болур хуусаазын уздыр дугайында протокол (1 арын).

СССР-нің болгаш Афганистанниң аразында экономикактиг харылзааларга хамаарыштыр кады кылган совет-афган дыңнадыгы (1 арын).
Н. А. Булганинниң болгаш Н. С. Хрущевтуң Кабулга чоруп турганы (2 арын).
МАРКСТЫН—ЭНГЕЛЬСТЫН—ЛЕНИННИН—СТАЛИННИҢ ТИЛЕГЕЛИГ ТУГУ Б. Баянов.— И. В. Сталинниң төрү-

түнгөң хүтүлгөн бээр 76 чыл болганыга (2—3 арын).
А. Доржу.—Артель бүтүрүлгөни бийлиги удурут (3 арын).
В. Воробьев.—Интитиң черлерин ажыктыг кылдыр ажыглар дугайында (4 арын).
Н. А. Булганинниң, Н. С. Хрущевтуң болгаш Джавахарлал Нерунуң кады кылган медеглелин даштыкы чурттарда канчаар көрүп турары (4 арын).

СССР-нің Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. А. Булганинниң, СССР-нің Дээди Советиниң Президиум кезжигүчү Н. С. Хрущевтуң болгаш Афганистанниң Премьер-Министри Мухаммед Даудтуң КАДЫ КЫЛГАН МЕДЕГЛЕЛИ

Афганистанниң Премьер-Министриниң чалаанын бугаар СССР-нің Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. А. Булганин, СССР-нің Дээди Советиниң Президиум кезжигүчү Н. С. Хрущев болгаш оларын үдөн кижилер 1955 чылдың декабрь 15-те Афганистанниң наймсалы Кабулга келген, Афганистанниң Премьер-Министри дэрги Мухаммед Дауд-биле болгаш Афганистанниң чазак кезжигүчери-биле ужурашканынар кылган болгаш декабрьниң 16-да, 17-де база 18-те ийн талаарынын согурулганын айтырылганын талазы-биле чугаалажышканынар чоруткан.
Совет Эвилелиниң күрүнө удурутукчуларынын наймралдыг кожа чурт Афганистанга бо барышканын боттарының тайбынга ынакшылыг болгаш чагаай кожа-хелбөө политиказын сэткелдин ханызыдан болгаш кайы-кайызыга бүтүрөжир чоруткун байдалына илередир база Афганистанниң чорутуу турары нейтралитеттиң политиказын хүндүлгөргө үндөшкө, ийн чурттарының аразында политикактиг, экономикактиг болгаш культуруг харылзааларын улам ынай калбартырынын арга-ларын өрөспир органы ийн талаарга берген.
Санал-овалдары согушканынын түнелинде даразындагы айтырылганын талазы-биле дугуржушкун чедип аалдыган:
Совет Социалистиг Республикаларының Эвилелиниң Чазак болгаш Афганистанниң Хааныг Чазак ийн чурттарының аразында ийн күрүнелериниң согурулган турары наймралдыг политикактиг, экономикактиг болгаш культуруг харылзааларын калбартырын шийтирлээн.
Совет Социалистиг Республикаларының Эвилелиниң Чазак болгаш Афганистанниң Хааныг Чазак костагал болгаш национал, бүрүн өзгенде амдыга чедип калыгыр турар кыдыг улустар болгаш нацилар КНО-нуң Уставына үндөшкө, дашкаартан ыбышканын болгаш кызышканын чозка боттарынын келер үдети салым-чолун баш мыйныш тодаргайлар өргөлиг дээрине бүтүрүлгөн.
Совет Социалистиг Республикаларының Эвилелиниң Чазак болгаш Афганистанниң Хааныг Чазак дивиссар талазы-биле бүдүн турар чорукту болгаш бүрүн өргөн хүндүлгөргө, халдашканынын, экономикактиг, политикактиг болгаш идеология чыдагалар-биле бот-боттарының иштиги херектерин холгаарлашканын, дең өргөндү болгаш кайы-кайызыга ажыктыг болурун, тайбын кожа-хелбөө турарынын беш принциптерине боттарының хандышканынын дугайын медеглеп турлар. Азия болгаш Африка чурттарының Бандунг конференциязын киржикчилериниң бир эл-сеткелдиг хүлээн алганы ол принциптер тайбынды болгаш делегейниң улустарынын аразында кайы-кайызын билчир чорутуу хандырынын быжыг үндөшкө болуп, КНО-нуң сорулгаларына болгаш принциптерине дүгүжүп турлар.
Совет Социалистиг Республикаларының Эвилелиниң Чазак болгаш Афганистанниң Хааныг Чазак бүгү делегейге быжыг тайбын болгаш делегейниң чурттары-

ның аразында кайы-кайызын билчир чорук чөпсөткөн иштигиниң бүтү-нияти дүжүренилген болгаш атомуг чөпсөкти чугаажок хорутулгандан хамааржыр деп санап турар болгаш атомуг энергияны чүгө тайбын сорулгаларга өргөмүн деп шилтелине болгаш киж төрөлгөтөнниң чагай чорутун бедидерине ажыктыгынын дөш түржүп турар.
Совет Социалистиг Республикаларының Эвилелиниң Чазак болгаш Афганистанниң Хааныг Чазак улустар аразында харылзааларында дүшкүрүгү чорукту тайбынды болгаш тайбынын хандыры деп улустарынын негелдерине дүштүр чымдырган дөт күрүнелериниң чазактар баштыдырынын Женева чөвүлөп хуралы-даа, ол күрүнелериниң даштыкы херектер министрлериниң даразындагы чөвүлөп хуралы таарымчалыг түнелдерин болгаш дээрин санап турлар. Ол чөвүлөп хуралдар со-нуурулганды чурттарының аразында кайы-кайызын билчир чоруткун үндөшкө бөлгөш болгаш ажыктыг болгаш деп түвени хүлээн көрүшкөн, ийн талаар айт-тымган күрүнелериниң дүженишкениниң түнелинде ындыг аныктыг чөвүлөп хуралдары оларны киржикчилер чурттарының чорудаларына чыдагырына келер үдө-даа чымдырлар болгаш бүгү чурттарының аразында кайы-кайызын билчир чорукту тургузарына улам ынайгы таарымчалыг саязларыг болур, ол чорук бүгү делегейге тайбынды дөткириниң чугула чүүдү болур дээрине идегели илергейлген турлар.
Совет Социалистиг Республикаларының Эвилелиниң Чазак болгаш Афганистанниң Хааныг Чазак Чөөн чүктүр районундагы анык байдал болгаш дүшкүр-лүг чорук делегейниң ыржым чорутууга кызыншыканын болуп турар деп санап турлар. Иракты Чөөн чүгө шийтирлэтишкөн бүгү айтырылган тайбынды өргө-ажыктыгына таарыштыр шийтирлэтишкөн турар жуурагү деп чүгө олар бүтүрүлгөн. Кылатка хамаарышкан айтырылган кыдат улустуң национал өргөлери барымдаалар шийтирлэтиген турарына улам, Кыдат Удуг Республиказы ылангы Каттышкан Индиялар Организациясы болурун бугаар олууду эелен алып ужурагү.
Ийн чурттарының чазактары улустарының аймыг чөк чорук чүгө тайбынды быжыгырыныч улганган дугурушканын болгаш коллективтиг дүженишкениниң дулазы-биле хандырылган туруп болур деп санап турлар.
Ийн талаар түнелинде Совет Эвилелиниң болгаш Афганистанниң күрүнө улур-тукчуларының аразында шуут харылзаа ийн чурттарының аразында харылзааларын улам ынай быжыгыларынын херөөне болгаш бүгү делегейге тайбынды быжыгыла-рына бараан болур деп бүтүрүлгөн илергейлген турлар.
СССР-нің Министрлер Чөвүлелиниң Афганистанниң Премьер-Министри — Н. БУЛГАНИН. Мухаммед Дауд.
Кабул, 1955 чылдың декабрь 18.

СССР-нің болгаш Афганистанниң аразында экономикактиг харылзааларга хамаарыштыр КАДЫ КЫЛГАН СОВЕТ-АФГАН ДЫҢНАДЫГ

СССР-нің Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. А. Булганинниң болгаш СССР-нің Дээди Советиниң Президиум кезжигүчү Н. С. Хрущевтуң Кабулга чоруп турганынын үдөшкө СССР-нің болгаш Афганистанниң аразында садым болгаш экономика харылзааларынын айтырылганын көргөн.
Ийн чурттарының кайы-кайызыга ажыктыг болур чорукта үндөшкө СССР-нің болгаш Афганистанниң аразында улам-на калбарып турар садым болгаш экономикактиг харылзааларын сөткел хандышкы-биле медеглэтишкен.
Оң-биле кады олар ийн чурттарының өргө-ажыктыгына таарыштыр ол харылзааларын улам ынай көгүдөргө болгаш калбартырынын өргөжөк чугуламын дугайында чыгыс ай санал-овалга келгенер.
Ол сорулга-биле СССР-нің болгаш Афганистанниң Чазактары чогутуу бөлөткөп ажылынын доозулганынын соонда оларын өргө-хүлэелгөң төлөкөкчлери экономикактиг болгаш техникактиг кады ажыдажылыгынын кайы-кайызыга ажыктыг улам ынайгы хевирлерин көөр база чогутуу дугуржулгаларын кыдыр төлөдө, жуу-рашкан турары өргөжөк чугула деп санаан.
Үстүндө айтылган төлөкөкчлери ылангы ведө ажыл-агыйны көгүдөр, Афганистанга гидроэлектростанцияларын, суугарыла туулгаларын болгаш автосөткөпөгө мастерсааларын тулар талазы-биле, Кабул аэродромун чазарты тудар талазы-биле кады ажыдажылыга хамаарышкан айтырылганын көөрүн дугурушкан.
СССР-нің Чазак Афганистанниң экономикалын айттылган адырларга көгүдөр талазы-биле дугуруштур апырал ажыдажылыг программасын ботталууларына чөшпү, кыдыр Афганистанга техника-даа, сая-хөө-даа талазы-биле дуу көргүзөргө болурун принципалдыг чөпсөткөн дугайын дыңнаткан.
Оң-биле холбаштыр Совет Эвилелиниң бээр чөвүлениң көчөөлү 100 миллион америк доллар түгө тодаргайлаары, чөшпү узун хуусаазыг болур.
Чөвүлөп негелдерин даразындагы чугаалажышканына талааларынын аразында дугуруштур азыр.
Совет Чазактың Афганистанга бөргөн чөпсөткөн дулаамчалы дөш СССР-нің Чазакта Афганистанниң Чазак бодунуң ханды-биле өөрүп чөтүргөни илергей-лээн.
1955 чылдың декабрь 18.
Кабул.
СССР-нің Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. А. Булганинниң, СССР-нің Дээди Советиниң Президиум кезжигүчү Н. С. Хрущевтуң болгаш Афганистанниң Премьер-Министри Мухаммед Даудтуң КАДЫ КЫЛГАН МЕДЕГЛЕЛИНГЕ АТ САЛГАНЫ

СССР-нің беле Афганистанниң аразында нейтралитет болгаш бот-боттарыга халдашпас дугайында 1931 чылдың июнь 24-теги Керээниң күштүг болур хуусаазын уздыр дугайында ПРОТОКОЛ

Совет Социалистиг Республикаларының Эвилелиниң Дээди Советиниң Президиуму болгаш Афганистанниң Хааны Мындагалылар,
Совет Эвилели биле Афганистанниң улустарынын аразында туруп турар найм-ралдыг болгаш кожа-хелбөө харылзааларын улам ынай сайырадырына болгаш быжыгыларына ийд бөргөн күзөвшоо,
Каттышкан Нацпарл Организациязынын Уставынын сорулгаларына болгаш принциптерине дүштүр күрүнелер аразында кады ажыдажылыга, тайбынды быжыгыларыныч бүтүрөжир чорукту тургузарыныч чүткүшкөн,
СССР Эвилели биле Афганистанниң аразында 1931 чылдың июнь 24-те Кабулга ат салдырган нейтралитет болгаш бот-боттарыга халдашпас дугайында керээ ийн чурттарының амдыралыг өргө-ажыктыгына дүштүр база үстүндө айтылган сорулгаларын чедипшкенин шийтирлэтишкөн дулаам чурттары айтылшкан,
Нейтралитет болгаш бот-боттарыга халдашпас дугайында 1931 чылдың июнь 24-теги керээниң күштүг болур хуусаазын уздыр дугайында бо протоколга ат салдыр шийтирлэтишкөн болгаш ол сорулга-биле боттарының төлөкөкчлери то-мулшаннар:
Совет Социалистиг Республикаларының Эвилелиниң Дээди Советиниң Президиуму — СССР-нің Даштыкы Херектер Министриниң Бирги Оралакчызы А. А. ГРОМЫКО, Афганистанниң Хааны Мындагалылар — Афганистанниң Даштыкы Херектер Министри Министрлер Мухаммед Наим,
олар чогутуу хевирге болгаш долу чурумга тургустунган боттарының бүтүрөдир бижиктери болупкан соонда моон даразында чүдлер дугайында дугурушканыр:
1 чүүл
Совет Социалистиг Республикаларының Эвилелиниң болгаш Афганистанниң Хаан чөриң аразында 1931 чылдың июнь 24-те Кабулга чаган нейтралитет болгаш бот-

боттарыга халдашпас дугайында керээниң костагаларынын 8-ки чүүдүн болгаш 1931 чылдың керээниң хуусаазынын болгаш оон күштүг болур чорук совоказы-рынын чурумунуң дугайында 1936 чылдың март 29-тагы Совет афганистан прото-колдуң 1 чүүдүн өскөртир-биле дугуруштур бектик талаар бо протоколдуң күштүг болуп киреринден эгелен ол керээ даразында 10 чык шийтеме күштүг болуп хөвөр артар деп дугурушканыр.
Ол хуусаа өргөшкени соонда дугуруштур бектик талааларынын кайымы-даа ол дугайын ады ай бурунгаар салгыдырган, оон күштүг чорук совоказы өргө-биле үстүндө айтылган керээниң күштүг чорук чыл бүрдө боду узатылган турар.
2 чүүл
Бо протокол күштүг болуп бадылатылган турар болгаш күштүг болдуруп бадылатылган бижиктери чокку хуусаада Москва хоорайга солукшан хүнден эгелеш күштүг болур.
Маңаа бузуретирин төлөкөкчлери бө протоколга ат салган болгаш аңаа бот-тарынын таңмаларын басканыр.
Протокол 1955 чылдың декабрь 18-те ийн хуу кылдыр Кабул хоорайга орус болгаш перид дыларга бижитинген, мычарга оларны кайымы-даа бир дөмөй күштүг.
Совет Социалистиг Республикаларының Эвилелиниң Дээди Советиниң Президиумунуң төлөкөкчлери-биле А. ГРОМЫКО, Афганистанниң Хааны Мындагалыларныкы төлөкөкчлери-биле МУХАММЕД НАИМ.
Үстүндө бижитинген протокол-биле узатылган керээниң текстин даразында парлаан.

КАБУЛ, декабрь 18. (СЭТА-ның тускай коор.) Бөгүн Кабулга Афганистанниң Премьер-Министриниң турар черинде СССР-нің Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. А. Булганинниң, СССР-нің Дээди Советиниң Президиум кезжигүчү Н. С. Хрущевтуң болгаш Афганистанниң Премьер-Министри Мухаммед Даудтуң кады кылган медеглели ат салган. Кады кылган медеглели ат салып турар үдө совет талаан олуршканын болза, А. А. Громько, И. А. Серов болгаш СССР-нің ДХМ-нің Мунуру-Чөөн Азия кылдының өргөлөкчлери Волков.
Афган таладан олуршканын болза, Премьер-Министриниң оралакчызы болгаш Афганистанниң Даштыкы Херектер Министри Мухаммед Наим, Премьер-Министриниң оралакчызы Али Мухаммед, Саң Министри Абдул Ма-лек, Афганистанниң СССР-де элчини Гулям Илья Таров.
Медеглели ат салганынын соонда Булганин, Хрущев болгаш Премьер-Министр Мухаммед Дауд хол тутчуп байыр чедир-шикенер.
Оон соонда СССР-нің Даштыкы Херектер Министриниң бирги оралакчызы А. А. Громько болгаш Афганистанниң Даштыкы Херектер Министри Мухаммед Наим СССР-биле Афганистанниң аразында 1931 чылдың июнь 24-те чардыган нейтралитет болгаш кайы-кайызыга халдашпас дугайында керээниң дугайында протоколга ат салган.
СССР-нің Даштыкы Саң Министриниң оралакчызы П. Н. Кумыкин болгаш Афганистанниң Саң Министри Абдул Малек «СССР болгаш Афганистанниң аразында экономикактиг харылзааларга» деп дугуруш-тунган совет-афган дыңнадыгыга ат салган.

Афганистанниң Премьер-Министри Мухаммед Дауд-биле Н. А. Булганинниң болгаш Н. С. Хрущевтуң беседазы

КАБУЛ, декабрь 17. (СЭТА-ның тускай коор.) СССР-нің Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. А. Булганин болгаш СССР-нің Дээди Советиниң Президиум кезжигүчү Н. С. Хрущев декабрь 17-де Афганистанниң Премьер-Министри Мухаммед Дауд биле беседа кылган. Беседа үзүндө совет-афган харылзааларынын айтырылганын талазы-биле, а ол ышкаш улустар аразы-ның чамлык айтырылганынын талазы-биле санал-овалдар солгушкуну болган.
Совет Чазак-даа, Афганистанниң Чазак-даа СССР-нің болгаш Афганистанниң аразында ийн чурттарының улустарынын өргө ажыктыгына, а ол ышкаш бүгү-ни-ти тайбынды дөткириниң өргө-ажыктыгына таарышканын наймралдыг харылзааларын көгүдөргө моон солгаар-даа ийд бөөр деп долу шийтирлэп чорук илергейлгенер.
Беседага афган талаан олуршканыр болза: Премьер-Министриниң оралакчызы болгаш Даштыкы Херектер Министри Мухаммед Наим база Москвада Афган элчини Гулям Илья Таров.
Совет таладан олуршканыр болза: Даштыкы Херектер Министриниң бирги оралакчызы А. А. Громько болгаш Афганистанда совет элчини М. В. Дегтарь.

Нейтралитет болгаш бот-боттарыга халдашпас дугайында Совет Социалистиг Республикаларының Эвилели биле Афганистанниң аразында Керээ

1931 чылдың июнь 24-те.
Совет Социалистиг Республикаларының Эвилелиниң Төп Бүсөкчи Комитети болгаш Афганистанниң Хааны Мындагалылар 1931 чылдың февраль 28-те Москвага ат салдырган Керээге үндөшкөн ийн чурттарынын аразында аас-кежиктиг догунал турар наймралдыг болгаш кожа-хелбөө харылзааларын быжыгылар сорулга-биле, база ол харылзаалар бүгү нияти тайбынды бектик сорулгаларына бараан болбушкан, моон солгаар-даа өскөртиш чок сайыраар дөргөне бүтүрөш, 1926 чылдың август 31-де Интаган чардыган керээ ышкаш ол-ла эгелер-биле синникен бо Керээни чарарын шийтирлэдиш.
1 чүүл
Дугуруштур талааларныкы бирөөниң болгаш бир азы элээн каш үшкү күрүнелериниң аразында дайын азы дайын чорудулгалары болур берген таварында дугурушкан өске тала баштайгызыга хамаарыштыр нейтралитетти сазгырын хүлэ-нип тур.
2 чүүл
Дугуруштур талааларныкы кайымы-даа өскөшкө болгаш оон өргөшкө түр дивиссарже калды-даа халдашканынын чорударында ойталаарын, дугуруштур гурар өске талага политика азы шериг талазы-биле когарал чедиршик дег ындыг ба-зынанын кылбазын болгаш кайызының-даа талазында ындыг хөдөлүшкениниң болдурубазын хүлэнип тур. Дугуруштур өске талага уду улганган бир азы элээн каш күрүнелериниң азы дайын болгаш политикактиг характерлиг дугурушталарга, дугуруштур өске талага уду улганган сая-хөө-даа азы экономика-даа талазы-биле бойкотка азы блокадага кирешкенин дугуруштур талааларынын кайымы-даа бир деп хүлэнип тур. Оон аңгыда, бир өвөс үшкү күрүнениң азы үшкү күрүнелериниң характыг дугуруштур талааларынын кайы бирөөниң хамаарыштыр өжөөшкөк бойкотко болур болза, дугуруштур өске талага чүгөле ындай бай-далды дөткөшкөн хүлэнип турар өвөс, харын бөдүндү дивиссарине аңаа болгаш оон өжөөтөн чорудулгаларында болгаш эгелешкениниң үнүп турар чүүдөргө удур хөдөлүр хүлэелгени.
3 чүүл
Бүтүрүнө суверенитетин уду-дедир хүлээн көөртүгө үндөшкөн, бектик дугуруштур талаар дугуруштур өске талазын иштиги херөөне боо-чөпсөктиг азы боо-чөпсөк чок калды-даа арга-биле киржигелден ойталаарын болгаш дугуруштур гурар өске талага уду башканын кылды дег бир болгаш элээн каш үшкү күрүнелериниң талазында калды-бир интервенцияга дөткөшкө көргүзөргөндө болгаш каржы-ринден шуут ойталаарын хүлэнип тур. Дугуруштур өске талага хора чедирип азы дугуруштур өске талазын күрүнө тургузуун дүжүренин бөлөткөн азы оон дивиссариниң бүдүн турар чорунга кыжанын, азы дугуруштур өске талага уду мобилизацияны чорудушкү дег азы чөпсөктиг күштерин эвилелденки дег бөлдү-дежишкенини организациясынын болдурубас болгаш дугуруштур талаалар оларныкы дады-чорудулгаларын бодунуң дивиссарине моондактар, а ол ышкаш түс-түс ки-

жилерини ындыг аныктыг ажыл-чорудулганын моондактар. Дугуруштур өске талага уду улганган чөпсөктиг күштери, боо-чөпсөкти, оттуг чөпсөктери, шериг чөпсөк болгаш өскө-даа шериг материалдарын болуң дивиссарини дөткөшкөн эрттирерин болгаш сөөртүп дамылгаларын ийн талазын анык арга-биле чөпсөк-рөвөс болгаш эрттирбес.
4 чүүл
Бо керээде үстүндө айтылган чүүдү бугаар дугуруштур бектик талааларныкы кайымы-даа бо керээге удуураанын берги дег бир азы элээн каш күрүнелерге хамаарыштыр калды-даа чакыт азы оңа хүлэелгелер чок турганын болгаш чөгүн база бо Керээниң күштүг болуп турарынын бүгү дүгүзүндө ындыг керээге болгаш бо керээге удуурааны берги дег дугурушталарга кирбени медеглеш тур.
5 чүүл
Бир талазында дугуруштур талааларныкы бирөө-биле кургаг чөр азы далай талазы-биле шуут кожа турар өскө күрүнелериниң аразында ажык биле чаратылган актыдан аңгыда калды-даа хүлэелгелер чөгүн дугуруштур талааларныкы кайымы-даа бир дөмөй медеглеш тур.
6 чүүл
Негелдери бо керээде доктлатылган хүлэелгелерден дашкаар чүүдөргө дугуруштур талааларныкы кайымы-даа үш дугаар күрүнелер-биле калды-даа хевирлиг харылзааларын болгаш эвилелерин тургузарыныч башканын кылырына хөдөлүшкениниң бүтүн хостугун арттырар.
7 чүүл
Оларнын аразында тыптын көшүрү калды-даа характерлиг болгаш калымы-даа үндөшкөн бүгү-ле маргылдарын азы чөрдүзлери казан-даа чүгөле тайбын арга-биле шийтирлэтишкөн дугуруштур талаалар чүлүнчү турар. Бо чүүдүрү чыдагырына дугуруштур талаалар аразында чөгүтүр дугурушталарын чүлүп туруп болур.
8 чүүл
Бо керээ беш чыл хуусаазыг чардыган болгаш анаа хол үжүү салдылган хүндө эгелеш ийн айлан орай эвөткө болур күштүг болдуруп болдуруп салдуура үдөн эгелеш күштүг болур. Күштүг болурун бадылатылган бижиктери солгучу керээни күштүг болдурун соонда бир ай болганда Кабул хоорайга болур.
Беш чыл хуусаа арга-биле бо керээ дугуруштур талааларныкы кайымы-даа ол дугайында ады ай бурунгаар салгыдырган оон күштүг болурун совоказы өргө-биле ол хуусаазын чыл бүрдө боттары узаткан турар. Бо чүүдөр-биле баш уду көрдүгө өскө хуусаазынын чыдагырынын дугайында салгыдырылга бою берген таварында дугурушкан талаалар бо керээни чазартырынын хевириниң дугайында чугаалажышкы-нынын бир утда кылар.
Бо керээ орус болгаш перид дыларга бижитинген. Ону таймыбырларда оон кайымын-даа күштүг деп санаар.
1931 чылдың июнь 24-те Кабул хоорайга бижитинген.

Афганистанниң Хааныга болган тускай хүлэп алышкын

КАБУЛ, декабрь 18. (СЭТА-ның тускай коор.) Бөгүн Афганистанниң дэрги Хааны Мухаммед Захир-шах СССР-нің Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. А. Булганинниң болгаш СССР-нің Дээди Советиниң Президиум кезжигүчү Н. С. Хрущевту тускай хүлэп алган.
Хүлэп алышканын СССР-нің Дашты-

Афганистанниң Премьер-Министри Мухаммед Дауд-биле Н. А. Булганинниң болгаш Н. С. Хрущевтуң беседазы

КАБУЛ, декабрь 18. (СЭТА-ның тускай коор.) Бөгүн СССР-нің Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. А. Булганин болгаш СССР-нің Дээди Советиниң Президиум кезжигүчү Н. С. Хрущев Афганистанниң Премьер-Министри Мухаммед Дауда чоран болгаш оон-биле беседа кылган. Беседага А. А. Громько, П. Н. Кумыкин, И. А. Серов болгаш СССР-нің Афганистанда элчини М. В. Дегтарь олуршкан.
Афган таладан Премьер-Министри оралакчызы болгаш Даштыкы Херектер Министри Мухаммед Наим, Премьер-Министриниң оралакчызы Али Мухаммед, Афганистанниң СССР-де элчини Гулям Илья Таров олуршкан.

